

VASÁR NAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZAM.

[„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.]

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félre 6, negyedévre 3 P.

Vitéz RÁTZ JENŐ m. kir. miniszterelnökhelyettes:

VAGY HELYTÁLLUNK, VAGY ELVESZÜNK!

Vitéz Rátz Jenő m. kir. miniszterelnökhelyettes április 29-én Hódmezővásárhelyen, a Turul Szabadegyetemen „Háború és béke katonaszemmel” címen érdekes és értékes előadást tartott.

A miniszterelnökhelyettes előadása bevezető részében rámutatott arra, hogy a trianoni békekötés tarthatatlanságát látva, katonaszemmel már annakidején látható volt, hogy 1940 körül újabb, az előzőnél is súlyosabb háború jog kiróbbanni. Minden háborút voltaképpen már a felkészülés idején, a béke éveiben kell megnyerni. Válasza azután a felkészülés terén elkövetett mulasztásokat és a közelmutt kapkodó politikájának bűneit, majd így folytatta:

— A mostani súlyos és válságos időkben, amikor egész Európát a háború és a végző döntést meghozó esatatorra változhat át. Magyarország is csak a katonapolitika követelményeit érvényesíthetnek. Katonai szemszögből nézve pedig

ma elsősorban az szükséges, hogy harcóló esapatai mögött az országban rend és béke uralkodjék.

Csapatunk ma nagyszerű küzdelemmel bizonyítják be a Kárpátok lejtőin, hogy a tavalyi eseményekért nem a magyar katona, hanem azok az urak felelősek, akik megfélemlítő fegyverzet nélkül indították őket harcba.

Hangsúlyozta ezután vitéz Rátz Jenő, hogy a belső tisztogatás munkája folyik tovább, nyíltan rámutatott arra, hogy a legnehezebb harcok most következnek csak, majd így folytatta:

— A magyarság megmaradásának titka minden időben abban rejlett, hogy a veszély óráiban nyugodtan és megfontoltan cselekedt. Ma is ez az idők parancsa. Súlyos feladat, mert a sersdörtő külső alakulással egyidőben az országban is egyenrangú feladatot kell végrehajtanunk.

Ki kell irtanunk a „kis nép vagyunk” esalft és hazug tév-

hítét és mindenekelőtt össze kell fogni a magyar erőket, hogy történelmünk legizgalmasabb szakaszában becsülettel állhassuk meg a helyünket.

Nem szabad megisméldódnie meg egyszer 1918-nak, de 1938-nak sem. Ma nem egyéni szempontok, egyéni politikai vélemények érvényesüléséről van szó. Egyformán érezzük, hogy

minden erőnket latbavetve tudjuk csak végre megvalósítani a magyar birodalmi gondolat jegyében felépülő új szociális magyar munkaállamot.

A világosan és felelősségteljesen gondolkodó magyarság egyetlen mondatban sűríti ma össze minden energiáját, tehetségét és akaratát:

— Vagy helytállunk vagy elveszünk!

Vitéz Rátz Jenő előadását lelkes tapsal fogadta a szabadegyetem hallgatósa.

ne. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy a kérdést elmlőzözzük, hanem igenis, minden esz közlél arra kell törekedni, hogy a meglévő és a kigyártható készleteköl arra legjobban rászoruló és a beszolgáltatási kötelezettséget becsülettel teljesítő részére az iparcikkeket eljuttassuk.

— A közellátási kormányzat a gazdakönyvvel rendelkezök ruházati anyagokkal való ellátására felvásárolja a szükséges mennyiségeket, azokat az ország különböző részein tárolja, hogy az elszállítás megejtése után a munkateljesítmény és a beszolgáltatási köteleesség teljesítésének arányában közöttük haladéktalanul szétoszthassa. Meg kell állapítanunk, hogy mennyi ilyen áru áll már most rendelkezésre és mennyit lehet az elkövetkező hónapokban kigyártani. Anyuit máris közölhetek, hogy több száz millió pengő értékű, főleg textilanyagot, de ezenkívül lábbeli anyagot és vasárut akarok juttatni a beszoállításai kötelezettséget teljesítő mezőgazdasági lakosság részére.

— Bizonyos vagyok abban, hogy ezek a készletek megfelelő elosztással elegendök lesznek arra, hogy biztosítsák a mezőgazdasági termelés folyamatosságát. A természet mostohaságainak legjobban kitétt mezőgazdasági lakosság a eselések, a törpe- és kigazdák jönnek elsősorban tekintetbe. Minden, gazdakönyvvel rendelkező termelőnek érdeke, hogy a beszoállításai kötelezettségének minél sürgősebben és minél előbb eleget tegyen, sőt többletpontokat szerezzen, mert minden iparcikkjuttatást a beszoállítás mértékével hozunk kapcsolatba és iparcikkekre csak az a gazda, vagy az a mezőgazdasági termelő mükas számíthat, aki maga is megtette kötelezettségét a közlél szemben. A kisebb gazdák figyelmét külön is felhívom arra, hogy ök baromfiyal, tojással és tejel a bátrlevo két hónap folyamán pótkötelezettségeiknek nemcsak eleget tehének, hanem többletpontokat is szerezhetnek. Az iparcikkeket szétosztánunk munkája még a nyár folyamán megindul, úgyhogy az ösi hónapokban már mindenki hozzájuthat a ruhafélékhez, a lábbelihez és a szükséges vasanyagokhoz, illetve további iparcikkekhöz is. A szociális szempontokra messzenemően tekintettel leszünk és a jövő gazdasági évben hónapról hónapra folytatjuk ezt az akciót, a rendelkezésre álló kigyártható mennyiségek arányában, természetesen mindenkor a hivatalos árak szigorú betartásával.

RUHÁT ÉS IPARCIKKEKET KAP A FALU NÉPE

Juresek Béla közellátásügyi miniszter nyilatkozata a nagyszabású kormányakciónál

Az iparcikkeket a beszoállítás arányában osztják szét

Amióta az Európa sorsára döntő jelentőségű háború folyik, a VASÁR NAP szüntelenül hangoztatta, hogy a belső front szilárdaságát és a honvédek hősies helytállásának eredményességét azal kell biztosítani, hogy mindenki ott, ahová kötelezések állította, felelősen teljesíti kötelezettségét. A mezőgazdaságnak tehát szérszálalékosan ki kell emnie a részét a termelő munkából.

A falvak népe — és ezt büszkén állapítjuk meg: — megértette az idők parancsoló szavát. A földmívelő társadalom a kifünően bevált Juresek féle beszoállításai rendszer előírásainak megfelelően becsatolta a közellátás rendelkezésére termelvényeit és termékeit.

A Falu Gazdaszövetség és a Vasárnapi azonban nemcsak a föld népe felé hangoztatta a követelést: termeljünk többet és jobbat és terményeinket hatóságai

aron szolgáltassuk be a közellátás céljaira. Hasonló helytállást, a nemzeti érdekeknek ugyanilyen megbeesülését követeltük állandóan az ipartól és a kereskedelemtől. Örömmel szögezhetjük le, hogy az illetékes kormányzati téngezők is elismerték ennek az álláspontnak a jogoságát és olyan kijelendéseket tettek, hogy a mezőgazdaság joggal kívánja az, hogy termelő munkáját és termékeit hatóságai áron való beszoállításal iparcikkeket juttatással tegyük lehetővé.

A Szóljay kormány érdeme az, hogy Juresek Béla közellátásügyi miniszternek régebben hangoztatott ezt az álláspontját magáévá tette és olyan akelő megszervezését határozta el, amely a nagyszabású kérdést végérvényesen megoldja.

Erről az akcióról Juresek Béla közellátásügyi miniszter a következő sajtónyilatkozatot tette:

— A gazdak terménybeszoállításai kötelezettsége erre a gazdasági évre június 30-ig tart és július 1-ével újra megkezdődik az 1944-45. gazdasági évre vonatkozó beszoállításai tevékenység. Az elmúlt hónapok tapasztalatai azt mutatják, hogy a gazdátársadalom megértette a közellátási kormányzat elgondolásait, mértegette és méltányolta a magasabb nemzetgazdasági és közellátási érdekeket. A mostani gazdasági évre vonatkozó elszállítás július első napjaiban kezdetét vesz és akkor kapunk tiszta képet arról, ki mit teljesített.

Amikor a gazdától megkérdezzük, hogy termelvényeit megállapított árakon a közlél megrendelésére becsassa, ugyanakkor becsületbeli kötelezettségünk, hogy a termelő munkáját a o z szükséges iparcikkeket rendelkezésére becsassuk. A háborús ipari termelés természetesen nem tudja olyan mértékben kielégíteni a jelentkező szükségleteket, ahogyan kívánatos len-

Mester Miklós az új kultuszállamtitkár

A Magyar Távirati Iroda je lentí: A Kormányzó a vallás és közoktatásügyi miniszterí teendők ideiglenes ellátásával megbízott magyar királyi igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Mester Miklós országgyűlési képviselőt államtitkárkára kinevezte.

Minden szállítóeszköz igénybevehető a légitámadásokkal kapcsolatban

A hivatalos lap közölte a belügyminiszter rendeletét a légitámadásokkal kapcsolatos kiürítés céljára közúti forgatott szállítóeszközöknek honvédelmi szolgáltatás címűn való igénybevételeéről. Eszerint honvédelmi szolgáltatás címűn ideiglenes használatra

igénybe lehet venni azokat a személy-, vagy teherszállításra alkalmas fogatos járműveket és állatokat, valamint az azok vezetéséhez szükséges kísérőszemélyzetet, amelyekre, illetőleg akikre a legítámadások folytán kitélenítésre kerülő személyeknek és malhaiknak, közhivatalúknak, közintézményeknek a részükre kijelölt felvevőterületen fekvő új szállásukra való elszállításához szükség van. Az igénybevetélről a kiürítési kormánybiztos rendelkezik.

Ha az igénybevétel előreláthatólag 48 óránál hosszabb időre terjed, a szállítóeszközök átvételének és visszaadásának bizottságilag kell megőrtetni. A honvédelmi szolgáltatások igénybevételeért térítés jár. A rendelet kihirdetésének napján nyomban hatályba lép.

Ugyanek az belügyminiszter adott ki rendeletet a tüzrendszet újabb szabályozásáról szóló 1936. évi belügyminiszteri rendelet egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról. E rendeletben a községi fizetett tűzoltóság szervezetét szabályozta és meghatározta a nagy- és kiskücsögek, továbbá a megyei városok segélynyújtási kötelezettségét és a költségek vitelét.

teljesít, elveszti az élelmi-szerjegyekre való jogosultságát. A kötelezettség előjegyzése a népmozgalmi nyilvántartó, illetőleg a községi előjáróság útján fog történni, a munka, illetőleg fuvarkötelezettség teljesítését pedig munkásigazolványok útján fogják ellenőrizni.

A kötelező munkateljesítés előjegyzetése mellett továbbra is elrendelhető marad a honvédelmi szolgáltatások (honvédelmi munka) igénybevétele.

A rendelet a mezőgazdasági főfoglalkozású munkavállalóknak megtiltja, hogy előzetes hozzájárulás nélkül más foglalkozási körben nem alkalmi munkát vállalhassanak. Az a munkaadó, aki a tilalom ellenére nem mezőgazdasági munkakörben (pl. iparban, kereskedelemben, stb.) fel fogadott mezőgazdasági munka-vállalót hivatalos felügyelzítés ellenére továbbra is foglalkoztat, 6 hónapig terjedhető elzárással és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E nagyfotosságú rendelkezéseknek célja az, hogy a teljeseen ki nem használt, vagy más oknál fogva eddig rejtve maradt munkaerők a megkívánható mértékig a mezőgazdaság szolgálatába állítsanak, hogy ezáltal is a mezőgazdaságtól nagyszámban elvont munkásokat pótolni lehessen. A rendelet május elsején lép hatályba.

miniszterhez kell kérévnyí beadnók mentesítésük megállapítása iránt — Az iparügyi miniszter elrendelte, hogy a zsidó iparosok valamennyi fontos adatukat bejelentessék. — A Budapesti Közlöny május 2-iki száma közölte a belügyminiszter rendeletét, amely szerint megkülönböztető jelvény viselésére kötelezett zsidók nem látogathatják a nyilvános fürdőket.

Zárgondnokot rendelnek ki a zsidók által bérelt birtokokra

A hivatalos lap április 29-iki számában jelent meg a pénzügyminiszternek a földművelésügyi miniszterrel egyetértésre kötött a rendelet, amely a zsidók vagyonaikat bejelentéséről és zár alá vételéről szóló 1900/1944. M. E. számú rendeletnek azokat a rendelkezéseit hatályba vége, amelyek a

nemzsidó tulajdonosnak olyan mezőgazdasági ingatlanra vonatkoznak, ahol mint haszonbérlet, haszonélvező, vagy egyéb címen zsidó gazdálkodik. Ha az ilyen mezőgazdasági ingatlan allagának megvása, vagy a termelés folytonosságának biztosítása végett intézkedés szükséges, a pénzügyvizsgálóság zárgondnok kirendelésével zárlati kezelést rendel el. Ha az ingatlan területe 100 katasztrális holdat, szőlő vagy gyümölcsös esetében pedig 20 katasztrális holdat meghalad, vagy ha a zsidó a gazdálkodásban távolléte miatt, vagy más okból akadályozva van, a pénzügyvizsgálóság az ingatlanra minden esetben elrendeli a zárlati kezelést.

Biztosítják a mezőgazdaság munkaerővel való ellátását

A nemzet háborús erőfeszítéséből mindenkinek ki kell vennie a részét, hogy a most folyó sorsdöntő küzdelemben győztesen megálljunk helyünkön és ezzel országunk jobb jövőjét biztosítsuk. A kormány szilárd elhatározással ennek a nagy célnak szolgálatába állít minden rendelkezésére álló erőt. Ezen a téren fontos rendelkezéseket tartalmaz a mezőgazdaságnak munkaerővel való ellátásáról szóló kormányrendelet, amely 1999/1944. M. E. számú alatt a Budapesti Közlöny április 28-iki, pénteki számában megjelent.

mit — a földművelésügyi miniszter által meghatározandó mértékben — a saját gazdaságban végzett munka, illetőleg fuvarnapok száma.

Az alküi munkaköziállományra előjegyeztek, azaz kötelezetté válik.

Aki megfelelő számú munka, illetőleg fuvarnapot nem

AZ ELSŐTÉTÉS május 1-től 21-ig 21 óra 30 perckor, május 22-től július 2-ig 22 óraker kezdődik. Május 1-14. közt hajnali 4 óra, 30 percig, május 15-július 2 közt 4 óráig tart az elsőtetítés

A zsidókérdés felszámolása

A Szólov-kormány tovább folytatja a zsidókérdés intézményesrendezésére vonatkozó rendelkezések kiadását. Az április 28-án kihirdetett 1690/1944. sz. rendelet kimondja, hogy a sarga csillagot viselő zsidók lakása — a rendeletben meghatározott körülmények fennmarása esetén — igénybevehető és felhatalmazást ad arra, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői elrendelhekkék, hogy a zsidók meghatározott helyen lakjanak. — A hivatalos lapnak ugyanez a száma közölte a kormányának azt a rendeletét, amely június 30-iki hatályú érvénytelenítette az összes könyvkiadói engedélyeket; kimondotta, hogy a jövőben zsidóknak könyvkiadói engedélyt adni nem lehet és zsidó vállalkozásnak minősülnek az olyan cégek, közkereseti, betéti, korlátolt felelősségű társaságok amelyeknek csak egyetlen tagja is zsidó. — Szólovai rendelet kötelezi a zsidókat arra, hogy a tulajdonukban lévő földrészt, löszert, robbanóanyagot 8 napon belül beszoálltassák. — A belügyminiszter az egyesületek felletti föfelügyeleti jogánál fogva valamennyi zsidó egyesület felozlatását rendelt el. A felozlatott egyesületek könyvtárát és irattárát a Magyar Zsidókatató Intézetnek kell beszoálltítani, vagyona pedig az Országos Hadigondozó Szóvesség számlájára utalandó át. — A kormány nyomtatékosan felügyelzette a keresztény társadalom tagjait arra, hogy a

már kiadott rendelet értelmében a keresztények kötelesek bejelenteni az őrizetükre bízott vagy bármi címen nekik átadott zsidó vagyontárgyakat, értékeket, ellenkező esetben szigorúan megbüntetik, esetleg internálják őket. — A hivatalos lap április 29-iki száma közölte a zsidók által bérelt birtokok további kezelését illető rendeletet, amelyet — fontosságára való tekintettel — lapunk más helyén részletesen ismertettünk. — A Budapesti Közlöny április 30-iki száma kormányrendelet közölt, amelynek értelmében zsidó szerző írói művét a jövőben főbbzsozítási, közvetíteni és forgalombahozni, kölesznadni nem szabad. A rendelet felsorolja azoknak a zsidó szerzőknek a nevét, akiknek már megjelent, a kiadónál, nyomdabaylatbanál, kereskedőnél forgalombahozatal végett vagy bárki által fenntartott kölcsönkönyvtárban raklaron lévő munkáit 15 napon belül leltározni kell, az öt példányban megírt kimutatást a sajtóügyek m. kir. kormánybiztosához (Budapest, I. Üri-u. 18) kell beküldeni. A szóbanforgó könyveket azután hivatalos felszoálltásra be kell küldeni megsemmisítés végett. — Elrendelte a kormány, hogy a zsidók részére ellenforradalmi, valamint a visszacsatolt területek a megszállás alatt tanúsított magatartására vonatkozóan korábban kiadott igazolásokat felülvizsgálják. A régebbi igazolások alapján mentesített zsidóknak a belügy-

A pénzügyminiszteri rendelet biztosítani kívánja azt, hogy egyfelől a zárgondnok kirendelésénél a gazdasági szakszempontok érvényesüljenek, másfelől, hogy a nemzsidó tulajdonos érdekei megóvassanak. Ezért a rendelet szerint a pénzügyvizsgálóság a gazdasági felügyelőség javaslatát hallgatja meg zárgondnok kirendelése előtt.

Elsősorban az ingatlan tulajdonosát kell zárgondnoknak kirendelni. Ha ez nem rendelkezik az ingatlan kezeléséhez szükséges — szakképzettséggel, akkor olyan gazda lesz a zárgondnok, aki alkalmas arra, hogy az ingatlan a következő gazdasági évtől kezdve haszonbérbe vegye.

A rendelet a továbbiakkban akként rendelkezik, hogy

ha sem a tulajdonos nem rendelhető ki zárgondnokul, se más haszonbérlető nem jelentkezik, olyan gazdát kell zárgondnokul kijelölni, akinek gazdasága az ingatlan közelében fekszik, tehát a zárgondnoki feladatokat el tudja látni anélkül, hogy saját gazdaságát elhanyagolná. A zárgondnok az ingatlanon maga köteles gazdálkodni és azt csak akkor adhatja haszonbérbe, ha a földművelésügyi miniszter ehhez hozzájárul.

A rendelet kimondja azt, hogy a zárgondnok működésének megkezdésekor a leltár felvételének, valamint a zárgondnok felvételénél elszámolása alkalmával a számadatok felülvizsgálásánál az Országos Földhitelintézet is közreműködik.

A zárgondnok a zárlati kezelés alatt befolyó jövedelemfőleleget zárolt számlára fizeti be.

A most ismertettét rendelkezések azt kívánják biztosítani, hogy a zsidóknak a rendelet hatálya alá eső esetekben a gazdasági életből való eltávolítása a termelés rendjét ne veszélyeztesse.

Nem gazdaságos a sertes os baromfitenyésztés. AKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖRÖ AULITZKY OTTÓ Budapest 5 10 15 liter 16 Ft 21.50 46.0 P

A kormány a mezőgazdasági lakosság szélesebb rétegére terjeszti ki a társadalombiztosítást

A kormány, szociális programjának megfelelően, célul tűzte ki a dolgozó társadalomról és elsősorban a széles alsóbb néprétegekről való szociális gondoskodás kiterjesztését és a gondoskodás mértékének a változott viszonyokhoz való alkalmazását. Ezen a terven jelentős lépés az a két kormányrendelet, amely a mezőgazdasági társadalombiztosítás körében a szociális gondoskodást újabb néprétegekre terjeszti ki és a szolgáltatások emelését, valamint a szolgáltatásokra vonatkozó jogosultság méltányosabb megállapítását rendeli el.

Az 1649/1944. M. E. számú kormányrendelet számos intézkedést tesz ebben az irányban.

Kiterjeszti a baleseti biztosítási kötelezettséget — az OMBI nál már eddig is kötelezően biztosított gazdasági cselédeknek, gazdasági gép-munkásoknak, vizitársulati és földművelésügyi miniszteri földmivelési biztosi biztosi által házikészítésben végzett vízi és erdői munkálatoknál alkalmazott munkavállalóknak felül — az aratómunkásokra az ipari társadalombiztosítás körébe nem tartozó erdői munkásokra és napszámosokra, a legalább egy hónapra leszerződött összes gazdasági munkavállalókra és a gazdasági gépek mellett nem bér munkaként dolgozó összes személyekre, mint például az egymást kiegészítő gazdáknak is.

Baleset bekövetkezése esetén az OMBI eddig csak akkor adhatott kártalanítást, ha a baleset időpontjában érvényes biztosítás állott fenn. Ez súlyos hátrányt jelentett a balesetet szenvedők részére, de sok esetben rendkívüli anyagi megterhelés származott ebből a biztosítást elmulasztó munkaadó számára is. A biztosítottak szociális érdekvedelméért a kormányrendelet intézkedésében, amely szerint

a baleset bekövetkezése után az OMBI a szolgáltatásokat ezentúl haladéktalanul nyújtja, tekintet nélkül arra, hogy egyébként a biztosítási kötelezettség alá eső munkavállaló biztosítva volt-e, vagy sem. Ha a munkaadó a kötelező biztosítást elmulasztotta, akkor természetesen tartozik az OMBI-nak megérteni a kártalanítás költségét.

A rendelet gondoskodik arról, hogy az OMBI a balesetek megelőzése érdekében baleset-elhárítási rendszabályokat léptessen életbe.

A szociális gondoskodás kiterjesztését szolgálják a kormányrendelet intézkedései, amelyeknek értelmében

a mezőgazdasági törvényes

érdekképviseleteknél, a vízi társulatoknál, a hegyközségeknel és egyéb kényszerintézményeknél alkalmazott, de eddig nyugdíjbiztosítási kötelezettség alá nem esett munkásokat bevonja a gazdasági nyugdíjbiztosítás körébe. Ugyancsak bevonja a kormányrendelet a gazdasági nyugdíjbiztosításba a gazdasági altszetteknek tekintendő személyeket, vagyis azokat, akik nem gazdasági munkát végeznek, mint például bérsgazda, magtáros gazda stb.

Ezeket az utóbbiakat a rendelet kiemeli a gazdasági cselédek és munkások öregségi biztosításából és részükre megnyitja a gazdasági öregségi, rokkantsági és haláleseti biztosítást. A kormányrendelet egészségvédelmi szociális intézkedést is tartalmaz és ennek anyagi előfeltételét biztosítja az időelőtti megrokkánás megelőzésére szolgáló alap rendszeresítésével.

Eddig az egy hétnél rövidebb időre alkalmazott gazdasági munkavállaló (napszámos) maga volt köteles öregségi biztosításáról gondoskodni és mulasztása öreg korára nehéz helyzetbe hozhatta volna. A rendelet gyakorlati útítást hoz, amennyiben intézkedik arról, hogy

ezentúl minden esetben a munkaadó köteles az öregségi biztosítási járulékbélyegnek a munkavállaló biz-

tosítási könyvébe való bejegyzéséről gondoskodni, de természetesen a bélyegeket ellenértékét a munkavállaló béréből levonhatja.

A rendelet szerint

a gazdasági munkavállaló özvegye ezentúl akkor is részesül járadékban, ha férjének hosszas betegsége miatt a biztosítási járulék az előírt mértékben leroható nem volt.

Végül a rendelet a részesmunkáknál az öregségi biztosítási járulékat átalányyszerű lerovását lehetővé teszi.

Az 1650/1944. M. E. számú kormányrendelet gondoskodik a gazdasági munkavállalók kötelező öregségi biztosításában és a gazdasági öregségi, rokkantsági és haláleseti kötelező biztosításában a szolgáltatások méltányos felemeléséről.

Azoknál a szolgáltatásoknál, amelyek a múlt évben 30 százalékkal felemlertettek, a rendelet az emelés mértékét visszamenő hatállyal a múlt évi július hó 1-től számítva megkétszerezi, a gazdasági munkavállalók haláleseti segélyét pedig a rendelet hatálybalépésétől kezdve 50 százalékos pótlékkal kiegészíti.

Ezzel kapcsolatban a rendelet a biztosítási díjakat is újabb szabályozza. Így a gazdasági munkavállalók öregségi biztosításában a munkavállaló hetijárulék ezentúl nem 20, hanem 30 fillér, ezt új, 30 filléres bélyegekből röják majd le.

A mezőgazdasági munkásokban érdekelt leventék foglalkozásaiól való felmentése

A honvédelmi miniszter április 14-én kiadott 141.657. számú rendeletével újonnan szabályozta a leventék képzését a mezőgazdasági munkások számára, a közellátási érdekekre és a középiskolai tanítás beszűkítésére való tekintettel. A rendelet értelmében

a zömükben földműves foglalkozású leventékből álló csapatok a közellátási arevonalon használandók fel a kieső munkások pótlására. Eppen ezért az ilyen leventécsapatoknál a leventék képzését legfeljebb az aratás befejezéséig, vagyis országos viszonylatban július 15-ig ideiglenesen meg kell szakítani.

A helyi viszonyok szerint a járási leventeparancsnokok ezt a határidőt valamivel kitolhatják, de igyekezniük kell megtalálni az összhangot a mezőgazdasági munkára való bevetés és a leventék képzés-nevelési követelményei között.

Az időközben szünetelés következéskor elmaradt leventefoglalkozási alkalmakat a mezőgazdasági munka szünetében,

továbbá július 15- augusztus 31. közötti időben oly módon kell pótolni, hogy összesen hat teljes napi vagy 12 fél napi leventefoglalkozást kell ez alatt az idő alatt megfelelő megosztással tartani, napi (vagy, illetőleg fél napi) ötórás foglalkozással.

Egésznapos leventefoglalkozásra a leventék tartoznak élelmüket magukkal vinni. A kiképzés pótlásának miképpét a járási leventeparancsnokok a polgári hatóságokkal és a mezőgazdasági érdekeltég képviselőivel egyetértésben állapítják meg és jóváhagyás céljából tartoznak bemutatni a kiegészítő kerületi leventeparancsnokságoknak.

A honvédelmi miniszter rendelete egyébként szükségesnek mondja ki, hogy

a leventegyesületi élet a kiképzés megszakiása ellenére is lendületesen folyjon, amire vasár- és ünnepnapokon a kötelező istentisztelet előtti vagy utáni órák adnak alkalmat, amikor a leventefejtás teljes létszámban összegyűjthető a fejelem fenntartása és a hazafias szellem felrészítése érdekében.

Végül kimondja a rendelet:

a helyi leventeparancsnokok a megszakítás idejében is kötelesek leventék fegyelmi és erkölcsi állapotával törődni, miért is az ifjú vezetőkkel együtt tartoznak a munkahelyeket időnkint látogatni és a közellátási arevonalon bevetett leventéket a pihenőidőben oktatva és szórakoztatva a leventeszellemet életre tartani.

A hadtestleventeparancsnokságok június 15-ig kötelesek a honvédelmi miniszternek bejelenteni, hogy hány leventécsapatot vetettek mezőgazdasági munkára, hány leventécsapatnál nem fordult elő felmentés és a többi leventécsapatnál a leventéknek hány százalékát kellett felmenteni.

Szabadságot kapnak a bombakárosult katonák

A ténylegesen szolgáló bombakárosult tiszteknek és legénységi személyeknek a honvédelmi miniszter a vezérkar főnökével egyetértésben szabadságot engedélyez. A szabadság tartama a károsodás mértékéhez képest 14, illetve 28 nap és mind a háterszágban, mind a hadművelési területen szolgálatot teljesítő hivatásos és nemhivatásos tisztek és legénységi személyek részére engedélyezhető.

Ezt a szabadságot bombakárosult tényleges szolgáló katonai személy legközelebbi hozzátartozója, rokona, ismerőse vagy ható-

sága is kérheti. A honvédelmi miniszter gondoskodik arról, hogy a bombakárosult a legrövidebb idő alatt részesüljön ebben a szabadságban. A honvédelmi miniszter erre vonatkozó rendeletet a f. évi 19. számú Honvédségi Közlönyben és a f. évi 97. számú Rendelet Közlönyben hirdette ki.

A bombakárosodást hatósági igazolvánnyal kell igazolni és a szabadságot a legközelebbi katonai állomásparancsnoknál, vagy állománytestparancsnoknál, esetleg csendőrszolgálatnál kell kérni.

**MINDEN GAZDÁNAK EGYÉNI ÉRDEKE
ÉS HAZAFIAS KÖTELESSÉGE:
A TAKARMÁNYT ÉS TERMÉNYEKET
MEGVÉDENI A GYUJTÓLAPOK ELLEN!**

Akonzervgyárak részére termelt paradicsom idei átvételi ára

A földművelésügyi miniszter a szerződés alapján a konzervgyárak részére paradicsomot termelő gazdák előzetes tájékoztatása céljából már most megállapította az idej termésű paradicsom átvételi árát, amennyiben utasította a paradicsomot feldolgozó konzervgyárakat, hogy az idej termelési évben kg-ként 25 filléret kötelesek átvenni a paradicsomot azok-

Talpbőr és ruhanemű juttatásban részesülnek a jó selyemtenyésztők

A kormány a selyemhernyótenyésztéssel foglalkozó lakosság érdekeit messzemenően figyelembe véve, a selyemgubó beváltási árát, miként az elmúlt évben, úgy a folyó évre is a következőképpen állapította meg:

I. osztályú kilogrammja 20 kg-ig 5 P. azon felül 7 P.

II. osztályú kilogrammja 2.50 P.

III. osztályú kilogrammja (hulladék) 0.30 P.

Tekintettel arra, hogy a selyemhernyótenyésztés napjainkban honvédelmi szolgálatot jelent, továbbá hogy éppen a selyemtenyésztéssel foglalkozó falusi lakosságnak első-sorban ruhaneműre, textíliumtöredékre és lálhelire van szüksége.

A kormány külön jutalomban részesíti azokat, akik a selyemtenyésztésben való fokozottabb részvételükkel az ország különleges érdekeit szolgálják.

Ezért minden egyes olyan tenyésztő, aki több elsőosztályú gubót termel, mint az elmúlt évben, az új tenyésztők közül pedig azok, akik legalább 10 kg I. osztályú gubót termelnek,

Termeljünk minél több burgonyát!

A háború alatt fokozott jelentőséghez jutott a burgonya mind az ember táplálkozásában, mind az állatok takarmányozásában. Ez érthető is, mert a területgazságon a burgonya adja a legnagyobb tömegű tápanyagot, emellett sokoldalú a felhasználhatósága, a háborús közellátásban sok mindent lehet burgonyával pótolni. Eppen erre való tekintettel a kormányzat állandóan hangsúlyozza a burgonyatermesztés jelentőségét és fokozott figyelmüknek szenteli. Ezt a célt szolgálja a „Fokozzuk a burgonyatermesztést” című útmutató is, amelyet a földművelésügyi miniszterium több százezer példányban juttatott el a gazdák kezébe.

Illetékes helyről újabb nyomatékosan felhívják a figyelmüket a burgonyának legszélesebb körű és az eddiginél nagyobb mérvű termesztésére.

Kívánatos, hogy ne csak minden gazda gondoskodjék saját burgonyaszükségletének megtermeléséről — a háztartás szükségletén kívül a takarmányozási szempontokra is gondolva —, hanem természetesen minél több burgonyát mindenki, akinek bármilyen kis darab földje, vagy kertje van. A rendkívüli háborús viszonyok és következték, az esleges szállítási nehézségek egyaránt kívánatosak teszik, hogy minél több háztartás rendelkezzen saját termelésű burgonyával. A burgonyatermesztésnek nagy előnye, hogy nem fenyegeti számbavehető termelési és rakározási háborús veszély. Okozói természeténél fogva mellett az időjárás károsítását is viszonylag károsítja. A burgonyatermesztésnek azonban nincsen szűk határföldhöz kötve és nem esik egybe más fontos

tól a gazdáktól, akik előzetes termelési szerződést kötöttek a konzervgyárakkal. Ezenkívül arra nézve is gondoskodás történt, hogy annak a termelőnek, aki valamely konzervgyárral paradicsomtermelésre előzetes termelési szerződést köt, amennyiben kat, holévként 50 métermérésű paradicsomot szállít be a gyárnak, ezután a mennyiség után 1800 lúz non-szarvot irnak javára gazdakönyvébe, ami 18 q béza pont értékének felel meg, tehát ebből a szempontból is kedvezőnek mondható a konzervgyárak részére való szerződéses paradicsomtermelés.

ajogot nyernek arra, hogy a gubóbevéltől állomáshoz legközelebb eső Hangya üzletben, kizárólag a selyemtenyésztők részére kiutalando készletből hárszere kiutalando készletből hárszere áron 1 pár cinőre való valódi talpbőr vásároljanak.

A m. kir. Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség által a beváltáskor kiadandó utalványokon pedig tel lesz tüntetve, hogy

a talpbőr vásárlására jogosított selyemtenyésztők a talpbőrön kívül még milyen nehezen beszerezhető közhasználati cikkeket vásárolhatnak.

A kis selyemhernyót és tenyésztéshez szükséges papírost a tenyésztők ingyen kapják. Az értékeléshez szükséges cseperfalombot a községek és községeken utakon álló cseperfalokról a tenyésztők minden korlátozás nélkül, ingyen szedhetik. A tenyésztésre vállalkozók melőbül jelentkezzenek a községi selyemtenyésztési felügyelőnek, akinek nevét és lakcímét a községi előjárásnál meg kell adni.

betakarítás; munkákkal. De érdemes a saját szükséglet fedezésén kívül eladásra is minél több burgonyát termelni, mert a burgonya ára viszonylag kedvezően van megállapítva, a beszállítási köteleesség teljesítésénél is előnyös a burgonya bűzagszám száma (tekészési burgonyánál 33. ipari burgonyánál 27).

Bár a burgonya szokásos ültetési ideje a legtöbb vidéken már elmúlt, még ezúttal is a siker teljes reményével lehet burgonyát ültetni. Nem elég azonban az eddiginél nagyobb területen burgonyát ültetni, hanem okosra művelésével a többnyire alacsony terméshozamát is emelni kell.

A burgonya feltétlenül megkívánja, hogy bármilykor jól megkapallják, ahányszor a talaj összetömődése és a gyomosodás miatt ez szükséges. A lékapa használata a munkát gyorsabbá és olcsóbbá teszi. Különösen fontos munkája a burgonyának a töltögetés, amit általában későn szoktak elvégezni. Az első töltögetést korán kell kezdeni, amikor a burgonya lombja kb. arasznyi, azután fokozatosan kell töltögetni esetleg háromszor is, de feltétlenül kétszer. Vigyázzon ki, hogy az utolsó töltögetés a teljes virágzás előtt véget érjen, mert később a felléző gumók megsérülnek — ez a termés rovására megy.

Töltögetéssel természetesen gyorsabb és olcsóbb munkát végezhetünk. Ha mindenki átérzi a burgonyatermesztés növeléséhez fűződő nagy érdekeket, számottevő előnyök származnak abból, ha csak a közellátásra, hanem első-sorban a burgonyatermelőkre,

A téli gazdasági iskolák száma hatszorosára, a tanfolyamoké több, mint tizszeresére emelkedett kilenc év alatt

Magyarországon a 100 holdon aluli gazdák a mezőgazdasági tevékenységükön kívül a téli gazdasági iskolákban is részt vesznek. Nem lehet vitás: erőt gyarapításunk lényegében attól függ, hogy a mezőgazdasági művelés alatt álló területek e 70 százalékan milyen művelés folyik. Régi megállapítás, hogy csak művelés nélkül a téli gazdasági iskolákban részt vesznek. Igy válik érthetővé az a törekvés, hogy kigazdártegyünk részére a kormányzat igyekszik a korszerű gazdálkodás előfeltételeit biztosítani. Ezt a törekvést az iskolai és iskolán kívüli népművelés segíti elő.

Öröndetes tényként állapíthatjuk meg, hogy a téli gazdasági tanfolyamok és téli gazdasági iskolák iránt egyre fokozódik az érdeklődés. Ezt mutatja az is, hogy míg

1933-34-ben 10 téli gazdasági iskolán 676 tanuló, addig

1941-42-ben 60 ilyen iskolán 3114 tanuló vett részt. A téli gazdasági tanfolyamok népszerűségére vall, hogy 1933-34-ben még csak 22 ilyen tanfolyamot tartottak és azokon 716 tanuló. 1941-42-ben pedig már 250 tanfolyamot rendeztek és azokon kerekén 10.000 hallgató vett részt.

A legutóbbi évek szinte ugrásszerű eredményei a mezőgazdaságfejlesztő törvények által nyújtott anyagi lehetőségek komoly és jelentős kilánczolását bizonyítják. A téli gazdasági tanfolyamok a szakismertetések azonban csak átmeneti megoldást jelenthetnek. A cél végcérdmében a téli gazdasági iskolák hálózatának olyan kiépítése, hogy

legalább járasonként egy téli gazdasági iskola álljon a gazdaközönség szolgálatára.

A szövetkezeti értékesítés fejlődése a számok tükrében

A Hangya szövetkezetek és maga a Hangya szövetkezeti központ is mind tevékenyen foglalkozik az értékesítéssel. Dr. Hilbert Béla ügyvezető a Hangya értékesítési tanácsának legutóbbi ülésén több értékesítési ágazatról számolt be.

Az állatértékesítés forgalma 46 millió pengőre emelkedett 35.400.000 pengőről. A marhabetegség 1943. évi forgalma elérte a 14.000 darabot az előző évi 17.000 darabhoz képest. A közellátás céljaira 1000 szövetkezet útján 150 vagon szirt gyűjtöttek össze. A hústerjesztés alosztály 32 millió pengőttel forgalmazott az 1942. évi 13.800.000 pengőttel szemben 200 szövetkezet foglalkozott tagjai mezőgazdasági terményeinek felvásárlásával. 1943-ban 25 ünnepszövetkezeti magtár és 200 vagon befogadóképességű tengerőzör épült a szövetkezeteknél.

A tollértékesítés forgalma a termelés közel 50%-os visszaesésére nére csak kb. 10% kal csökkent. Várslási visszatérítés címén a termelői tereknek az 1943. évi eredményből 40.000 pengőttel fizette vissza a Hangya. A néző tévesztés 1943-ban 82%-os emelkedést ért el, az

előző évvel szemben és összességében megközelítette az 1.496.999 pengőt. 1943-ban számos új háziipari munkálatot teleper létesített a Hangya, hogy a munkanélküliséget szaporítsa. A munkabérekben felül 10.000 pengő utólagos visszatérítés jutott a kisembereknek. A nyugdíjvezények és szűrtött főzélék értékesítését 7 korszerű szűrtőtelepen végezték. Bevezítettek 500.000 kg kamillát s ezért a szövetkezetek 200.000 pengőttel fizettek az előző évi 95.000 pengőttel szemben. A nagyterjesztésű szűrtőtelepeken 175 vagon zöldség- és főzélék-félt szűrtötték.

A Hangya szövetkezeti értékesítés három főágazatának összesítésével a következőképpen alakult:

1938-ban	41.890.000 P.
1939-ban	34.590.000 ..
1940-ban	91.990.000 ..
1941-ben	129.134.000 ..
1942-ben	157.499.000 ..
1943-ban	205.629.000 ..

A nehéz körülmények között is sikerült tehát a szövetkezeti értékesítés munkaforgalmát az utolsó esztendőben további 30%-kal emelni.

míg a legutóbbi hat esztendő alatt a Hangya szövetkezeti értékesítés (három főágazatban) kb. megdöszörzött.

Államosították a munkaközvetítést

A nemzeti termelő munka elősegítése, átállásztása és eredményesebbé tétele érdekében fontos kormányrendelet jelent meg a hivatalos lap április 13-iki számában. A rendelet a munkaközvetítés államosításáról szól és kimondja, hogy

a munkaközvetítés állami feladat és az állami munkaközvetítés szervezetét megfelelően ki kell építeni.

Az állami munkaközvetítő hivatal elhelyezéséről a város, illetve a község köteles az iparügyi miniszter által a belügyminiszterrel egyetértve megállapított mértékben gondoskodni. A jelenleg működő városi hatósági munkaközvetítő hivatalok mindaddig, amíg az illető városban állami munkaközvetítő hivatal nem létezik, a hatósági munkaközvetítés tennőit továbbra is ellátják.

A rendelet azonnal hatályba lépett; a jövőben foglalkozást követtítő iroda létesítését követtítő iroda kiadni nem szabad, illetve a már kiadott engedélyek ez év december 31-én hatályukat veszítik.

A rendelkezések nem vonatkoznak a mezőgazdasági munkaközvetítésre.

MIVEL PERMETEZZÜNK AZ IDÉN?

A háborús anyaggyártás előladi nehézségei miatt ma a gazda legnehezebb feladata a beszerezhető növényvédőszerrel és anyagokkal a gyümölcsök és a szőlő állati és növényi kártevő ellen a védekezést biztosítani. Hogy ez mégis ezéven hogyan oldható meg a leggazdaságosabban és legeredményesebben, arról ad részletesen felvilágosítást és tanácsot dr. Urbányi Jenő m. kir. mezőgazdasági főadjunktusnak és címen a rádióban elhangzott előadása, amely most nyomtatásban is megjelent. Ez a füzet választékosan megvásárolható a vidéki m. kir. Növényegészségügyi Kézetek vezetőitől, a m. kir. Növényegészségügyi Szolgálattól (Budapest, V. Köcsög Lajos tér 11.), vagy a m. kir. Növényegészségügyi Intézetnél (Budapest, II., Herman Ottó-út 15.).

Veesenmayer követ mondott beszédet a budapesti birodalmi németek májusi ünnepélyén

Az egyik fegyverkezési üzem munkatérében gyűlt össze ápr. 30-án Budapest birodalmi német közönsége május elsejének megünneplésére. Az ünnepségen résztvett Szilódy Dóme magyar királyi miniszterelnök és a kormány több más tagja, megjelentek továbbá a szövetséges és baráti országok követei, a honvédség tiszti küldöttei, a magyarországi német népi szövetség, valamint a nemzeti szocialista párt magyarországi csoportjának küldöttségei és a magyar közélet kiválóságai.

Dr. Veesenmayer követ, a Nagynémet Birodalom magyarországi meghatalmazottja beszédében rámutatott a nemzeti

munka május elsejei ünnepnapjának jelentőségére a nemzeti-szocialista Németország újjáépítése szempontjából és hangsúlyozta, hogy

a német népnek a totális háború keretében kifejtett hatalmas erőfeszítése csak a dolgozóknak a Führertől megteremtett erkölcsi alapja segítségével vált lehetségessé. A magyar német fegyverbarátság szellemében a háború ötödik esztendőjének ez a napja Magyarország számára is rendkívüli jelentőségű.

Az ünnepség a német himnusz és a Horst Wessel-dal elnevelésével ért véget.

katonahagyományoknak megfelelően folytatják harcaikat, mint azt a német illetékesek és hadifelentések elismeréssel állapították meg.

A holsevisták harci tevékenysége megegyezt; kétségtelen, hogy erőiket újra iparkodtak átesoportositani.

A németek azonban súlyos és eredményes támadásokat intéztek a holsevista vasúthálózaton és gyülekező helyek ellen.

Sztalin május elsején kiáltványt adott ki, amelyben éles hangon állapítja meg, hogy az angolszások a teheráni megállapodás ellenére sem kezdtek hozzá az invázióhoz.

Az orosz lapok, kétségkívül felsőbb sugalmazásra, élesen kifogásolják az angolszások magatartását és erőles lépést sürgetnek a teheráni megállapodást szabotáló angolszások ellen. Anglia és Amerika azonban a holsevista türelmetlenkedő kijelentésekre csak inváziós hírekkel válaszol... Vö-

VASÁRNAP 1944 május 5 5

Péti Nitrogénművek Rt.

Budapest, V., Nádor-u. 21.

nakodásuk valamennyire érhető is; hiszen látják az Atlanti Falt méreteit és érzik a németek öberségének eredményeit.

A német légiőerő ugyancsak ismétellen súlyos támadásokat intézett angliai kikötők és gyülekező hajók ellen.

Még el sem indultak és máris súlyos veszteségeket szenvedtek, ami izelítőt nyújt az inváziós vállalkozás kilátástalanságáról.

ÚJ ÜZLETI ZARÓRARENDELET

A hivatalos lap április 30-iki száma közölte a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 55.000/1944. KKM. számú rendeletét a nyílt árusítású üzletek nyitása és zárása idejéről újabb szabályozásáról.

A rendelet értelmében a nyílt árusítású üzletek — az élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedéseket kivéve — a hét minden köznapján, hétfőt is beleértve, reggel 9 óratól este fél 6 óráig, szombaton este 7 óráig tarthatók nyitva az or-

szág egész területén. Az élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedések éppen úgy, mint eddig, az illetékes helyi hatóságok által megállapított nyitvatartási idő alatt tarthatók nyitva.

Azok a nyílt árusítású üzletek, amelyek a rendelésben részletezett elsőrendű közszükségleti cikkeket árusítják (élelmiszer, tüzelőanyag, textil, ruházati cikkek, vasúru stb.) reggel 9 óratól este fél 6 óráig (élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedések 7-ig), szombaton este pedig az említett valamennyi üzlet este 7 óráig köteles nyitva tartani.

A fiatalság komoly törekvésekkel készül fel a kereskedői pályára

Kitűnő eredményeket érnek el a faluról felkerült kereskedői pályára készülő fiúk

A Szövetkezeti Bolt és a Corvin Áruház kereskedőtanonc iskolájának igazgatósága a közelmultban tett jelentést a két intézmény vezetőinek az iskola növendékeinek tanulmányi előmeneteléről. A jelentés szerint: „egyes osztályokban olyan kiváló eredménnyel dolgoznak a tanulók, hogy jobb szinte már el sem képzelhető. Ez elsősorban a IV. b. leányosztályra vonatkozik. Az osztály többsége színvonalas tanuló s mindnyájan arra törekednek, hogy az év végén valamennyien jeles eredménnyel végezzenek. A fiú tanulóknál szintén a IV-esek a legjobbak.

Igen előnyös helyzetben van a Hangya, hogy tehetséges falusi fiúkat hozott fel”.

Az igazgatóság statisztikai adatakat is közöl a tanulmányi előmenetelről. Ezek szerint a folyó tanév I. félévének végén a leánytanoncok 37%-a volt jeles előmenetelű (tavaly 11%), 49%-a jó előmenetelű (tavaly 49%), a fiúk közül 18% jeles (tavaly 7%), 50% jó (tavaly 42%) előmenetelű. Örülünk ezeknek az eredményeknek, amelyek azt bizonyítják, hogy kereskedő niánmúltunk komolyan készül fel élethivatására.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Sem az angolszások, sem a holsevisták az elmúlt hét folyamán nem tudtak katonai eredményeket elérni, ha csak a „másik oldal” nem katonai sikerként akar büszkélkedni városok polgári lakosságának és kultúrelméinek, körházainak elpusztításával... Ezeknek a terrortámadásoknak a során legutóbb Berlin, több német város, Firenzét és az olaszországi Alexandriát támadták az angolszások. Német megállapítás szerint

az év első három hónapjában lefűt angolszás gépek roncsai 16.000 tonna kitűnő könnyűfémelt juttattak a Tenzely birtokába. Ebből az anyagból 15.000 új vadászgépet építhetnek és sokmillió golyós csapagy elkészítéséhez szük-

séges golyót szedhetnek ki a németek a roncsokból...

Egyedül áprilisban másfél ezer angolszás gép roncsainak anyaga gyarapította a német nyersanyagkészleteket.

A légiterror ellen különben állást foglaltak az anglikán egyház fejei, a tiltakozást azonban Churchill és Roosevelt kerekén visszataszították.

Az angolszások tovább mesterkednek azon, hogy az eddig semleges államokat is belevonják a háborúba.

Svédország is, Törökország is megtámadták annak a követelésnek a teljesítését, hogy a németekkel megszakítsák a kereskedelmi kapcsolatokat.

A keleti arevonalon a honvédségek az ősi magyar

HIREK

A pápai levanteotthonban leplezték a Kormányzó Úr arcképet és mellszobrát. Bensőséges ünnepség keretében leplezték le Pápa a Kormányzó Ur jól sikerült arcképet és mellszobrát a levanteotthon nagytérképében. Az ünnepségen megjelentek a város katonai és polgári hatóságainak, intézményeinek és testületeinek, küldöttségei. A Magyar Hírszkegy után Nagy Béla közjegyző, a levanteegyület elnöke üdvözölte a megjelenteket és hangzott a Kormányzó Ur iránti ragaszkodás fontosságát. Vitéz Keresztély Béla ezredes, tiszteltbeli elnök lelkesítő szavakat intézett a leventékhez, kérve a Kormányzóra Isten bőséges áldását. A Himnusz közben hullott le a lepel az arcképről és a mellszoborról a jelenlévők élénk ünneplése közben.

Hósi halottak hozzátartozóinak családi házakat építenek a miskolci leventék. A miskolci kiegészítő kerületi leventeparancsnoksághoz tartozó járási és városi leventeparancsnokságok leventék között mozgalom indult, hogy a hósi halottak hozzátartozóinak családi házakat ajándékozzanak. A leventék ötlete megmozgatta Miskolc mészki környékének közönségét és a gyűjtésre igen szép összegű adományok érkeztek. Eddig a gyűjtés eredménye 67.345 pengő és 13 fillér. (L. H. K.)

Bárános államtitkár távozik a földmívelésügyi minisztériumból. Bárános Károly, a földmívelésügyi minisztérium adminisztratív államtitkára nyugdíjazást kérte. Bárános Károly, mielőtt a földmívelésügyi minisztériumban államtitkári tiszte elfoglalta volna, éveken át a Külkereskedelmi Hivatalnak volt alelnöke.

Feketehalmi-Czeydner Ferenc és társai katonai rendfokozatába való visszahelyezése. Feketehalmi-Czeydner Ferenc és társai önként jelentkeztek a honvédszéknek főnöke bíróságánál. A bíróság a szökésük miatt annakidején kiadott nyomonkövetési visszavonta. Mint-hogy önként jelentkezésük által az ok, mely a rendfokozatukból való elbocsátást maga után vonta, megszűnt, a honvédelmi miniszter Feketehalmi-Czeydner Ferencet ny. áll. altábornagy, Grassy Józsefet vezérőrnagy, Deák Lászlót ny. áll. ezredesi és dr. Zöldi Mártont csendőrszázadosbeli rendfokozatába visszahelyezte.

A Führer köszönete a születésnapjüdvözetekért. Berlinből jelentik: A Führer közli: „Ötvenötödik születésnapom alkalmából olyan sok jókívánságot juttattak el hozzám, hogy lehetetlen volt számomra minden egyes esetben személyesen köszönetet mondani. Ezért ezúton kérem mindazokat, akik nekem születésnapjüdvözetet küldtek, hogy fogadják legszívvelgyesebb köszönetemet.”

Közigazgatási szolgálatra osztják be az állami és községi tanítókat. A hivatalos lap kormányrendeletet közöl az állami és községi tanítók közigazgatási szolgálatra való besztásáról. A rendelet szerint a tankerületi királyi főigazgató — a tanítás szünetelésének idejére — azokhoz a közigazgatási hatóságokhoz és hivatalokhoz, amelyek feladataikat a rendkívüli viszonyok következtében meglévő tisztviselőikkel zavartalan működtetni nem tudják, a törvényhatóság első tisztviselőjének megkeresésére az állami és községi tanítókat szolgálatába beosztja.

Vince András ny. altábornagyot neveztek ki Kárpátalja kormánybiztosává. A kormány 1944. évi április hó 26-án Tomcsányi Vilmos Fál dr.-t, a kárpátaljai terület kormányzóbi biztosát az 1440/1944. M. E. számú rendelet első bekezdésének a) pontjában megjelölt hadműveleti kormánybiztosai temmelőnek ellátásával történt megbízatása alól saját kérelmére felmentette és a lent megjelölt hadműveleti terület kormánybiztosává Vince András nyugállományú altábornagot nevezte ki.

Külön városrészekbe telepítik a zsidókat. Az ország minden városában megindult a zsidóknak külön városrészekbe való kitelepítése. Vitéz Endre László államtitkár sorraírta a zsidók által különösen elárasztott városokat, ellenőrizte a tett intézkedéseket és nagy megelégedéssel vette tudomásul a helyi hatóságok erőles intézkedéseit.

Hósi halott repülőt temettek. A közönség igen nagy részvéte kísérté útjára Pajor József szombathelyi repülőőrmeztart, aki az angolszás bombázók ellen vívott légi csatában hósi halált halt. A hósi halált halt őrmestert aki egy szombathelyi alsóhegyi kisgazdának a fia, több ezer ember kísérté el utolsó útjára.

Réztálc, feketetálc, rézmészpor jegyét beváltja a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE NÖVÉNYVÉDELMI OSZTÁLYA Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a és a vidéki kirendeltségek

A kártékony növények és rovarok irtása

DIADALMAS TAVASZ

Frissen fordul csillogó kapám
nyomán az aranydíszú homok.
S a tavasz-zsongó zeneszórá
láncot járnak a szabad sorok.

Ollóm után meg ezüstös lé
csorog a kérész, vén tőkeről.
Pacsirta zengi rig dalát
korhadt szőlőkaróm hegyéről.

Az égen bárányfelhők futnak
rongyfoszlánys gyerőkök-gyűj-
ban.

Egy öreg elpityergő magát
a végezt feletti bűjében.

Hűságot hirdet a Tavasz.
S bátorítva új harcra szólít.
Duzzadó, acél-kemény kart ad
s a rancos multra fájtyolt borít.

KOVÁCS D. ISTVÁN.
(Kezeli.)

Légiveszély vagy riasztás
miatt jegy nélkül felszálló utas
nem fizet pótdíjat a vonatokon. A
MÁV közlése szerint, ha az utas a
menetjegyet a vonaton azért kénye-
telen megváltani, mert a jegyki-
adás légiveszély, zavaró repülés,
légi riasztás, vagy légítamadás
miatt a jegypénztárnál szünetel,
ugyszintén akkor is, ha az utas/
az említett okok akadályozták meg
abban, hogy a jegypénztárnál
jegyváltás végett kellő időben
megjelenhessen, a rendes menet-
díjon felül pótdíjat nem kell fizetni.
Az igazolt esetekben az eljárás
módjaitokról névbe az állomások
főnyelvényű intézkedései mer-
vadások.

Megalakult a hetedik szövét-
kezeti mintafalu. A Hangya Szöv-
etkezet az ország kisbirtokosai
érdekeiben immár a hetedik szö-
vetkezeti mintafalu alakítását
határozta el. A baranyavárme-
gyei Szabadszentkirályi községi
mintafalu megalakulását előke-
szítő értekezleten Wünschér Fri-
gyes dr. alelnök-vezérigazgató
elnökségével megvitatták a köz-
ség önellátásának, értékesíté-
sének és beszerzésének kérdéseit,
majd az élnök bejelentette, hogy
a Hangya Szövetkezet a Károlyi
Sándor gróf-féle alaptól köl-
csönt ad a szükséges építkezé-
sekre és 30 holdas mintagazdasá-
got alakít.

Háromszáz pengőre emelték
fel a postakaraképenztári beté-
tkönyvekre rövid úton teljesíthető
visszalételek legmagasabb összegét.
A hivatalos lap április 30-i
számában közzétett rendelet lehető-
sítette, hogy az 1944. évi május hó
első napjától kezdődően postata-
karépenztári betétkönyvre az a
postahivatal, amely a betétköny-
vet kiállította, azonnal, tehát a
postakaraképenztári budapesti
központjának előzetes megkérdé-
zése nélkül 300 pengő erejéig teljesí-
tessen kifizetést. Eddig hím-
don legfeljebb 100 pengőt lehetett
kifizetni.

Magyar vértanú Kínában. A szá-
zelei rend kínai tartományfőnökö-
től a magyar diplomáciai képvisel-
tel révén Genová keresztesít a ma-
gyar tartományfőnökségekhez tá-
virat érkezett, amely közli, hogy
Mathokics János magyar szalézai
misszionárius megölték. A fiatal
vértanú hitihirdető utolsó állomás-
helye a szinesai apostoli kor-
mányzósrúghoz tartozó Toung Tong
volt. Mathokics János a győrme-
gyei Markotabudőz 1907-ben szá-
zelett. A rend ruhájába maga a
rend egyetemes főnöke, Rivoldi
Fülöp öltöztette 1925-ben Péliföld-
keresztben. Már teológiai tanulmá-
nyait is Kínában végezte, hogy
mivel hamarabb eljuttassa a kínai
nyelvet. Az eucharisztikus világ-
kongresszus alkalmából itthon kép-
viselte a kínai szalézai rendtarto-
mányt, előadásokat is tartott a kí-
nai missziókról, majd visszatért
Kínába, ahol most az etáni zava-
ról egy újabb magyar vértanú-
val gazdagították az egyházat.

A földművelésügyi miniszter
rendelete értelmében

minden birtokos köteles a fá-
kat, bokrokat a kártékony ro-
varoktól, azok peteitől, lárváitól
megtisztítani, valamint a
kártékony növényeket a tör-
vényben és a vonatkozó ren-
delletben előírt módon és idő-
ben irtani és a kukoricamoly
ellen védekezni.

A birtokos köteles a telken elő-
forduló arankát legkésőbb május
31-ig a szerb tövist és gazt (gyo-
mot), virágzása előtt, de legke-
sőbb június végéig kiirtani, az
összegyűjtött gazt, gyomot el-
égetni és az előírt módon gondos-
kodni arról, hogy azok továbbter-
jedése megakadályozzassék. Az
előbb említett határidőn túl meg-
jelenő, vagy fellépő káros növé-
nyeket megjelenésük után azonnal
ki kell irtani.

A kukoricamoly elleni kötelező
védekezés kapcsolatosan minden
birtokos köteles a következő
évi fertőzés megakadályozása vé-
gett a kukoricaszárat kukoricai-
er után közvetlenül a föld színé-
nél, a gyökérkorona felett levigá-
ni. Minden birtokos köteles a ku-
koricamoly telő hernyójának irta-
sát céljából az előző év termésé-
ből származó kukoricának körü-
jét, esumáját, valamint a tengeri-
tuskót, vagyis a kukoricaszárak
a földben maradt részét, továbbá
a megszártva eltett esumadát,
cirokszárat és cirokszákkal min-
den év május 15-ig felhasználni,
vagy amennyiben azokat fel nem
használta volna, a kukoricamoly

pilléje kirepülésének megakadá-
lyozására alkalmas módon elrak-
tározni, avagy megsemmisíteni.
Kerülni készítésére, tetőfedésre,
valamint a mezőgazdaság körében
használatos egyéb építmények lé-
tesítésére esak; egy évvel régibb
kukoricaszárát, vagy cirokókat
szabad felhasználni, tehát e növé-
nyek anyagát az említett célra
felhasználni legalább egy eszten-
deig tilos.

Tekintettel arra, hogy az igen is-
mét eserebogár-év van, a földmű-
velésügyi miniszter a helyi köz-
igazgatási hatóságok útján felhi-
vást intézett a gazdákhoz és kert-
tulajdonosokhoz, gyümölcsfák,
gazdasági növények, birtokosai-
hoz, hogy a mindennemű gazdasá-
gi növényen és gyümölcsfákon
mutatókozó eserebogarakat és azok
lárváit, a pajzrokat a leggondos-
sággal irtassák, mert különben az
előbbjárások a mulasztó költse-
gére hatóságilag végeztetik el az
irtást. Az irtás legelőszűrőbb
módja a eserebogaraknak rajzá-
suk idején mindjárt első megjele-
nésükkor való összeszedése és el-
pusztítása, még mielőtt tojáshat
lerakják. Legelőszűrőbb a bogár-
szedést hajnalról reggeli 9 óráig
végezni, később csak akkor, ha
borús, hűvös idő van. Az össze-
gyűjtött eserebogarakat legelőszü-
rőbb trágyakészítésre felhasználni,
a pajz irtására pedig a föld
forgatása, kapálása és felszántása
a legalkalmasabb. Sertéssel élő
vagy irrisen megölt eserebogarat,
vagy irrisen nem szabad etetni, a
megszártított eserebogár azonban
jó baromfiétel.

Vásárok jegyzéke

Május 7. vasárnap. Bajánsenyő ok. —
Május 8. hétfő. Balavásár ok., Borsó
ok., Cserföld o. marhavásár és ok.,
Dombó ok., Eger o. marhavásár és
ok., Győrasszonyfa ok., Keeskemét
ok., Királygyháza ok., Koppány-
szántó ok., Könlő ok., Losonc ok.,
Rakaca ok., Söjtör ok., Szászregén
o. marhavásár, Szécsény ok., Szirák
ok., Tereal ok., Turján ok., Téső
ok. — Május 9. kedd. Balatonlelle
ok., Barkasó ok., Darány ok., Eger
ok., Felsőjárás ok., Karmas ok.,
Keeskemét ok., Kémer ok., Nagypirít
ok., Oryalla ok., Sásd ok., Szászreg-
en o. marhavásár, Szikszó h. szm. és
lo felh. sak. Szirák ok., Zalamegyer
hák. — Május 10. szerda. Alberti ok.,
Alsóverce ok., Heves h., Kaposok
ok., Kassa hák., Köröly ok., Kör-
mend ok., Óesőd ok., Pered ok., Pé-
tervársá ok., Somogyföld ok., Szi-
lgyenyfalva ok., Szobri ok., Tég-
lás ok., Zibó ok. — Május 11. esütő-
tűtök. Csaroda ok., Deveser hák.,
Diósgyőr hák., Kisál. felh. ával, Etyek
ok., Geise ok., Gyula o. marh., sert-
és juhvásár, Jánk ok., Kátyahelne
hák., Mezőkövesd hák., Pálháza ok.,
Pátka ok., Pered ok. és o. sert. vásár,
Szendrő ok., Szászregén ok., Ud ok. —
Május 12. péntek. Alapvető ok.,
Gyula o. lo és gazdasági esztőlőp va-
sára, Jásztonyosok ok., Magyarlap
ok., Buda ok.

Korlátozzák a hidegvéri lotenyész- anyag forgalmát

A földművelésügyi miniszterium
lotenyészési főosztálya a loteny-
észés minőségbeli fejlesztése
érdekeiben elrendelte, hogy az or-
szág hivatalosan megállapított hi-
degvéri tenyészeteiből meglevő
tenyészirányzatú körzetekbe e ak
a területileg illetékes lotenyész-
tési kerületi parancsnokság, il-
letve mentelleparancsnokság al-
tal adott előzetes engedély alap-
ján szabad hidegvéri tenyész-
anyagot szállítani, illetve hajtani.
A jövőben tehát a marhavél-
kezők hidegvéri lotenyészanyag
jártatásait csak abban az eset-
ben írják át meglevő tenyész-
körzetbe, ha a felsorolt parancs-
nokságok engedély s sürgős esetek-
ben telefonon is kérhető az illeté-
kes parancsnokságtól. E rend-
kezéssel kapcsolatban elrendelték,

hogy meglevő tenyész-körzetek-
ben működő, úgynevezett zárt-
hidegvéri tenyészeteiben hidegvéri
tenyészetekben hidegvéri
magánúton használatát csak úgy
engedélyezik, ha a tenyésztő elő-
zetesen kötelezettséget vállal arra,
hogy a zárttenyészetből származó
hidegvéri tenyészanyagot csak hi-
degvéri tenyészetekben érté-
kesítik, vagy engedélyt tenyészésre.

RÁDIO

6: Úzen az Otthon: 6.25: Eb-
resztő, torna: 6.45: Reggeli zene;
7: Hírek; 8: Idegennyelvű hir-
szólgát; 8.35: Zene; 10: Hírek;
10.10: Szórakoztató zene; 11.40:
Előadás; 12: Harangzó, Fohász,
Himnusz; 12.10: Zene; 12.40: Hí-
rek; 13.20: Időjelzés; 13.30: Hon-
vedeink üzennek; 14.30: Hírek;
16.45: Időjelzés, hírek; 18.50: Hí-
rek; 21.40: Hírek; 22.10: Hírek
németül; 23.45: Hírek.

Hétfőn, május 8-án.
12.10 órák: Postaszenekek. 14
órák: Folyamirák hívőzene-
kara. 14.50 órák: Zenekari mű-
vek. 15.50 órák: Felolvasás. 16.21
órák: Szalonézés. 17 órák: Kár-
náti emlékek. 17.20 órák: Nép-
dalkésünk gyöngyei. 18 órák:
A Budapesti honvéd örszóló
zenekara. 18.40 órák: Vegyi para-
középiszkolában. 19 órák: Így törté-
nt... bágyoni Váro Andor beszél.
19.10 órák: Operaház zenekara.
20.20 órák: Előadás. 20.35 órák:
Rácz Vali énekek. 21.10 órák:
Magyar zeneszerzők előadása. 22.20
órák: Keringők. 22.40 órák:
Séta Operettszágban.

Keddén, május 9-én.
12.10 órák: Szalonégyüttes. 14
órák: Oláh Kálmán cigányzene-
kara. 14.50 órák: Szórakoztató
zene. 16 órák: Gyermekek. 16.30
órák: "Anyák napja". 16.30 órák: Ze-
nekari. 17 órák: Közvetítés egy
repülőtérről. 17.25 órák: Emlék-
verseny. 18.10 órák: Magyar hár-
ta, magyar laúd. 18.35 órák: Nép-
zene. 19 órák: Rádiógyöngy. 19.55
órák: Rádiójáték. 20.25 órák:
Cigányzene. 20.55 órák: A szidő-
kőrös. 21.10 órák: Zeneszerzők
előadása. 22.20 órák: Operaszé-
letek. 22.40 órák: Mesterművek.

Szerdán, május 10-én.
12.10 órák: Orszólóli zene-
kara. 14 órák: Művészelemek.
14.50 órák: Harmonikaegyüttes.
16.20 órák: Lányok a magyar
iparban. 15.35 órák: Népzene.
15.50 órák: Előadás. 16.15 órák:
Zenei lexikon. 17 órák: Versek.
17.10 órák: Cigányzene. 17.50 órá-
k: Honvédek műsora. 18.10 órá-
k: Világpolitikai kérdések. 19
órák: "Liszt-művek." 20 órák:
Előadás. 20.15 órák: Hangve-
senyenekari. 21 órák: Dolgozó
magyarok. 21.10 órák: Magyar
zeneszerzők előadása. 22.20 órák:
Operaszéletek. 22.40 órák: Film-
dalok. 23 órák: Gézy Barnabás
zenekara. 23.25 órák: A brüsszeli
zenekademia zenekara.

Csütörtökön, május 11-én.
12.10 órák: Hanglemelek. 14
órák: Szalonégyüttes. 14.50 órá-
k: A rádió diákhírei. 15 órák:
Beszkiart-zenekar. 15.30 órák: Elő-
adás. 16.10 órák: Előadás. 15.30
órák: Augusteo-zenekar. 17 órá-
k: Magyar zeneszerzők előadása.
17.30 órák: A Földművelésügyi
Miniszterium rádióelőadássorozata.
17.55 órák: Filmröpl-filmre. 18.35
órák: Az ipar és kereskedelem
védelméről. 19 órák: Magyar-
nóták. 19.30 órák: Előadás. 19.50
órák: Budapesti Hangve-
senyenekari. 20.50 órák: Előadás.
21.10 órák: Orszólóli zenekara.
22.20 órák: Se szó, se beszéd —
Pénteken, május 12-én.

12.10 órák: Rendőrszenekek. 14
órák: Balettzene. 14.55 órák:
Szalonégyüttes. 15.50 órák: Elő-
adás. 16.10 órák: Mária Terézia
I. honvéd gyalogezred zenekara.
17 órák: Német hallgatóságok.
17.35 órák: Sportközlemények.
17.45 órák: Magyar népmusika.
18.15 órák: Trubadur. 20.35 órá-
k: Felolvasás. 20.50 órák: Ma-
gyar zeneszerzők előadása. 21.20
órák: Magyar a vártón. (Közve-
títés.) 22.20 órák: Liszt-átiratok.
22.40 órák: Cigányzene.

Szombaton, május 13-án.
12.10 órák: Melles Béla zenekar.
14 órák: Cigányzene. 14.50 órá-
k: Légierők zenekara. 16 órák:
Felolvasás. 16.25 órák: Berlini
Filharmonikusok. 17 órák: Rá-
diózenekar. 17.40 órák: Elbeszél-
tés. 18 órák: Cigányzene. 18.40
órák: Küllgyi. tájékoztató. 19
órák: Művészelemek. 19.15 órá-
k: Előadás. 19.30 órák: Hang-
képek. 20 órák: Versek. 21 órá-
k: Rádiózenekar. 22.20 órák: Ki
tűt szeret!

Vasárnap, május 14-én.
7 órák: Fohász. Szózat. Reggeli
zene. 9 órák: Zenekari mű-
vek. 10 órák: Rk. istentisztelet.
14.15 órák: Evangélikus isten-
tisztelet. 12.20 órák: Zenekar. 13
órák: Előadás. 14 órák: Mű-
vészelemek. 14.55 órák: Anyák
éüperre. 15 órák: Előadás. 15.45
órák: Magyar nóták. 16.20 órák:
Versek. 16.45 órák: Zenekar. 17
órák: Előadás. 17.25 órák:
Könnnyű zene. 19 órák: Zene. 19.55
órák: Hangképek a vasárnap
sportjáról. 19.55 órák: A német
rádió műsorából. 21.20 órák: Ma-
gyar filmzene. 21.40 órák:
Sport- és léversenyeredmények.
22.20 órák: Tessedk választani.

BUDAPEST I.: Május 11-én,
csütörtökön. 17.30 órák: For-
nady Elemér: "SZÖLEZETI-
BORASZATI IDŐSZERÜ TA-
NACSADÓ".
Május 14-én, vasárnap. 15 órá-
k: 1. Kadoesa Gyula dr. "A
VETEMENYESKERT ALLATI
KARTEVOI". 2. Berend István
dr.: "A VETEMENYESKERT
NÖVENYI KARTEVOI".
BUDAPEST II.: Május 9-én,
kedden. 17.30 órák: "MEZŐ-
GAZDASÁGI FELŐRÁ". —
Május 13-án, szombaton. 17.30 órá-
k: "MEZŐGAZDASÁGI FEL-
ŐRÁ".

KIADÓTULAJDONOS:
"FALU" MAGYAR GAZDA
ES FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:
MAYER EMIL

SEGÍTSÜK A BOMBAKÁROSULTAKAT!

SZERKESZTŐ: BARTOSS KAROLY
Altaiános Nyvadás és Grafikai Intézet Rt., Bpesti
Nagyimádó u. 3. Nyomdaeset (tel.: Rák István)